

Nemek közötti egyenlőség: hogyan vállalhatnak vezető szerepet a városok

Az EU URBACT programja keretében készült új jelentés ismerteti, hogy a városi hatóságok hogyan tehetnek néhány egyszerű, ám gyakorlatias lépést – adatgyűjtés, szakpolitikák és egyeztetések révén – a nemek közötti egyenlőség irányába, ezzel is jobbá téve Uniószerthe a polgárok mindennapjait.

Legeyen szó akár az ártalmas sztereotípiák felszámolásáról, a költségvetések felosztási módjának a megváltoztatásáról vagy akár a női vállalkozók hatékonyabb támogatásáról, számos olyan eszköz áll rendelkezésre, amelyek segítségével a városi hatóságok élen járhatnak a nemek közötti egyenlőségért vívott harcban. Az URBACT program új jelentése számos innovatív gyakorlatra világít rá az Uniós városából, továbbá ismertet néhány gyakorlati módszert, amelyek segítségével a hatóságok valódi változást érhetnek el a polgárok életében.

Az URBACT egy európai területi együttműködési program, amelynek célja Európa városainak fenntartható, integrált városfejlesztése. Küldetése, hogy elősegítse a városok közötti együttműködést, illetve a hálózatépítést, a tapasztalatok megosztását, valamint a bevált gyakorlatok azonosítását révén

integrált megoldások kidolgozását tegye lehetővé válaszként a közös városfejlesztési kihívásokra.

Észtországban például az URBACT Interactive Cities hálózatának köszönhetően Tartu városának sikerült fokoznia a polgárok részvételét a várostervezésben, amelynek keretében a közigazgatás digitalizációját célzó folyamatos törekvés részeként hangsúlyt fektettek a fiatalok mozgósítására is. Az olaszországi Nápolyban pedig a Második esély nevű kezdeményezés lehelt új lelket egy nyilvántartásba vett, azonban elhagyatott egykori katonai kórházba, amelyet többféle funkciót ellátó népszerű közösségi térré alakítottak át.

Most pedig az URBACT programnak a Gender Equal Cities elnevezésű, a városok nemek közötti egyenlőség tekintetében készített jelentésének a célja az, hogy megmutassa a városi hatóságok számára, miként hajthatnak végre a nemek egyenlőségét figyelembe vevő szakpolitikákat és kezdeményezéseket, jobbá téve ezáltal az ott lakók mindennapi életét. A szerzők ezzel kívánják felhívni a figyelmet a nemek között helyi szinten fennálló különbségekre, rámutatni azok polgárokat érintő negatív hatásaira, illetve ismertetni, hogy a városok milyen lépéseket tehetnek a felvetett problémák kezelése érdekében.

„A városi tanácsban lévő nőkkel történő konzultáció után 25 új utcát híres lengyel nőkről neveztünk el. Ez rendkívül látható eredmény! Az érintett utcákon sétáló emberek ünnepelhetik e nők által a történelem során elért teljesítményeket.”

Marta Mazurek, egyenlő bánásmódot felelős polgármesteri meghatalmazott, Poznan

A megfelelő kérdések feltevése

A városokban a nemek közötti egyenlőséget vizsgáló jelentés lehetőséget biztosít a helyi önkormányzatok számára, hogy a nemek egyenlőségét figyelembe vevő szakpolitikai döntéshozatal előtérbe helyezésével és érvényesítésével kedvező változásokat érjenek el.

„Természeténél fogva a nemek közötti egyenlőség hosszú távú cél, így, noha e jelentés nem kimerítő jellegű, mégis tükrözi az aktuális problémákat, bevált gyakorlatokat sorakoztat fel, valamint felméri a jelenlegi körülményeket”, szögezte le Sally Kneeshaw, a jelentés társszerzője. „Az előre gyártott megoldások helyett inkább egy kiindulópontként szolgál: elősegíti a megfelelő kérdések feltevést, ezáltal is támogatva a városi döntéshozókat a nemek közötti egyenlőség Európa-szerte történő előmozdításában.”

A jelentés olyan innovatív és könnyen megismételhető kezdeményezéseket mutat be, amelyeket végrehajtottak már néhány európai városban.

A romániai Râmnicu Săraton például a hatóságok rájöttek, hogy a városi sportlétesítményeket túlnyomórészt férfiak vették igénybe. Nőkkel folytatott konzultációk eredményeként a város bevezetett néhány alacsony költséggel járó intézkedést – így például változtattak a szolgáltatás reklámozásának a módján, illetve kizárólag nőknek szóló alkalmakat is bevezettek –, amelyek révén a sportlétesítmények befogadóbbá váltak, és azt követően nagyobb arányban vették igénybe azokat nők.

Mindeközben Olaszországban Bologna városa elindított egy médiakampányt, amelynek keretében fiatal nőket toborzott, képezett ki és bízott meg, hogy nagykövetként lépjenek fel a roma, a szinti és a camminanti közösségek hátrányos megkülönböztetésének a felszámolása érdekében. Az esetleges sztereotípiák elkerülése végett a portugáliai Cascais város

helyi önkormányzata képzést nyújtott kommunikációs osztálya valamennyi dolgozója részére arra vonatkozóan, hogy hogyan kerülhető el a hagyományos, idejétmúlt nemi sztereotípiák használata a digitális és nyomtatott anyagokban.

UMEÅ: LÁTHATÓ PRIORITÁSOK

A szállítási és foglalkoztatási mintákkal kapcsolatos adatok gyűjtése és tanulmányozása után a kelet-svédországi Umeå városa bizonyította, hogy olyan egyszerű dolgok, mint a hó eltakarítása aránytalanul érinti a nőket. Az adatok azt mutatták, hogy a városi nők nagy valószínűséggel az elsők között vannak, akik reggel az utakat használják, amikor gondozási feladatokat látnak el – gyakran kerékpáron. A városi tanács ezért utasította az útfenntartással foglalkozó szervezeti egységét, hogy először a kerékpárutakról takarítsák el a havat, nem pedig az autóutakról. Az utakat továbbra is takarítják, de azzal, hogy jobban odafigyeltek a nemekre, a város jobban rangsorolhatta a szolgáltatásait.

„Amikor új fenntarthatósági vagy mobilitási projektet indítunk el, mindig megvizsgáljuk, hogy milyen hatással lesz a projekt a városban élő nőkre, férfiakra, fiúkra és lányokra: kinek a problémáját oldjuk meg ezzel?” – számolt be Linda Gustafsson, Umeå nemek közötti egyenlőségért felelős tisztviselője. „Tudnunk kell, hogy milyen városban élünk és dolgozunk: ismernünk kell az itt élőket, a szükségleteiket és az elvárásaikat, hogy hol dolgoznak, hogyan töltik a szabadidejüket, valamint hogy mennyi pénzük van. Alaposan ismerni kell a várost ahhoz, hogy a nemek közötti egyenlőség megvalósítható legyen. Nem minden megoldás alkalmazható minden városra, de a megközelítés minden város esetében releváns.”

A változást elősegítő városvezetők

Jóllehet a lakosság több mint felét teszik ki, a nők majdnem valamennyi kormányzati szinten alulreprezentáltak az EU-ban: a regionális közgyűlések tagjainak 28,6%-a, az önkormányzati tanácsok képviselőinek 36%-a, illetve a polgármestereknek mindössze 15%-a nő. A nők bére továbbra is 16%-kal alacsonyabb a férfiakénál, a nők továbbra is több fizetség nélküli munkát végeznek, és nemi alapú erőszakkal szembesülnek. A jelentés számos javaslatot tesz arra vonatkozóan, hogy a városi hatóságok miként tudnak változást elérni (lásd az alábbi infografikát).

A városvezetőkkel való együttműködés, uniós rendezvények szervezése és az azokon való részvétel, valamint a szakértői cserék elősegítése révén az URBACT program a meglévő ismereteket egyértelmű, megvalósítható ajánlásokba ülteti át. A program kiemeli Európa éllovasainak a tapasztalatait, miközben előmozdítja a nemek közötti egyenlőségről szóló menetrendet, ebben pedig szoros partnere az Európai Települések és Régiók Tanácsa.

„Az elmúlt évtizedekben noha lényeges haladást értünk el, még mindig rengeteg a teendő ahhoz, hogy valamennyi nő esetében megvalósuljon a nemek közötti egyenlőség”, mutatott rá Corina Crețu, a regionális politikáért felelős európai biztos a jelentés előszavában. „A mi, azaz az európai döntéshozók felelőssége a méltányosabb városok előmozdítása, ahol az emberek többé nem szembesülnek nemi alapú erőszakkal vagy igazságtalansággal.” ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<https://urbact.eu/>

communication@urbact.eu

Az URBACT lehetővé teszi a városoknak, hogy a hálózati építés, a tapasztalatok megosztása és a városfejlesztési szakemberek kapacitásépítése révén új és fenntartható megoldásokat dolgozzanak ki a jelentős városfejlesztési kihívásokra. Az URBACT egy európai területi együttműködési program, amelynek célja Európa városainak fenntartható integrált városfejlesztése. A programot az Európai Regionális Fejlesztési Alap, valamint az EU tagállamai és partnerországai finanszírozzák 2002 óta.

BÉCS VEZETŐ SZEREPET TÖLT BE A NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG ÉRVÉNYESÍTÉSÉBEN

Mélyreható bécsi látogatás a Gender Equal Cities (a városok nemek közötti egyenlősége) tanulmányi látogatás során

Bécsben a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő tervezés az egyik legrégebbi Európában: a nőkkel foglalkozó hivatal (Frauenservice) 1992-ben nyitotta meg kapuit, a nemek közötti egyenlőség érvényesítése – a nemek közötti egyenlőség több területet érintő kérdésként történő végrehajtása – pedig 2005-ben kezdődött. Ma városszerte található a társadalmi nemekkel foglalkozó szakértők és multiplikátorok. A társadalmi nemet integrálták a stratégiákba, a köztérek tervezése és kivitelezése során pedig a városi tanács figyelembe veszi a nemek kérdését. Az eredmény egy mindenki számára előnyös városkép, legyen szó parkokról, járdákról vagy szociális bérlakásokról.

„Bécs városa nagyon korán rájött arra, hogy összefüggés van a mindennapi élet minősége és egy város fizikai szerkezete között, és hogy ezt a nők és a férfiak nagyon eltérően tapasztalják meg”, meséli Eva Kail, a nemek különbözőségeire érzékeny tervezéssel foglalkozó városfejlesztési szakértő. A fentiek szem előtt tartásával kidolgozott projektek között volt többek között egy, a lányok városi parkok tervezésébe történő bevonását célzó projekt is, amelynek keretében világossá vált, hogy a lányokat 13 éves koruk után elbátortalanították a parkok használatától, míg a fiúk sokkal tovább játszottak bennük. Egy építészeti pályázat során női építészeket arra kértek fel, hogy női szempontból tervezzenek meg egy lakóparkot, az ott élő családok és személyek mindennapi életének megkönnyítésére helyezve a hangsúlyt.

A nemek közötti egyenlőség elvének általános érvényesítése terén világelsőnek számító Bécs hatóságai egy sor útmutatót tettek közzé a város példáját követni kívánó városok számára, ideértve egy arról szóló tájékoztatót, hogy hogyan lehet érvényesíteni a nemek közötti egyenlőség elvét a korlátozott erőforrások korszakában. A bécsi hatóságok úgy gondolják, hogy a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő tervezés tulajdonképpen a hatékonyabb, mivel jobban megcélozza az erőforrásokat.

” *A mi, azaz az európai döntéshozók felelősége a méltányosabb városok előmozdítása, ahol az emberek többé nem szembesülnek nemi alapú erőszakkal vagy igazságtalansággal.* ”

Corina Crețu, a regionális politikáért felelős európai biztos

RIVALDAFÉNYBEN AZ EGYENLŐSÉG

A Gender Equality in Cities (nemek közötti egyenlőség a városokban) eseménynek Brüsszel adott otthont március 7-én, egy nappal a nemzetközi nőnap előtt, házigazdája pedig Corina Crețu biztos volt. Ennek során politikai kerekasztal-megbeszélést tartottak a polgármesterek, az alpolgármesterek és egyéb megválasztott képviselők részvételével. A nemek közötti egyenlőség témájában helyi szinten szervezett események közül ezt a lehetőséget arra használták, hogy láncolatot hozzanak létre a különböző események között, és hogy összefüggő üzeneteket és ajánlásokat fogalmazzanak meg a lehető legszélesebb közönség számára. A fáklyahordozó metaforáját használták annak illusztrálására, ahogyan egyik esemény eredményeit tovább viszik a következőre.

Felszólalt többek között az ENSZ Emberi Települések Programjának ügyvezető igazgatója, Majmúna Mohd Sarif és a spanyolországi Galdakao polgármestere, Ibon Uribe is. Ibon Uribe már részt vett Régiók Bizottsága és az Európai Települések és Régiók Tanácsa által ebben a témában szervezett eseményeken, és ő volt az első „fáklyahordozó”, aki átadta a fáklyát az Eurocities polgármesteri

csúcstalálkozóját szervező bizottságnak; az Eurocities rendezvényén a nők szerepének erősítéséről is szó volt (március 20–21.).

A március 7-i esemény során röviden ismertették az URBACT-jelentés eredményeit, valamint a DG JRC és a DG REGIO által kidolgozott, a regionális szintű nemek közötti egyenlőséget nyomon követő eszköz kulcsfontosságú üzeneteit. Az ENSZ Emberi Települések Programja röviden bemutatta a Gender Equality Enhancer című kiadványt is. Ezt egy beszélgetés követte arról, hogyan segíthető elő a nemek közötti egyenlőség a városokban három fő téma kezelésével: képviselet és részvétel, tervezés és közterületek, valamint a migránsok integrációja. A helyi tapasztalatokról és bevált gyakorlatokról beszámoló résztvevők hozzászólásai révén gyümölcsöző beszélgetés alakult ki arról, hogyan kezelhetők a kihívások és a fennmaradó, néha nem nyilvánvaló hiányosságok.

Crețu biztos arra következtetésre jutott, hogy az esemény rendkívül inspiratív volt, és kellően ráirányította a figyelmet a nemek közötti egyenlőség elérésében folytatott hosszú távú küzdelemre.

A 2019. március 7-i, Nemek közötti egyenlőség a városokban című kerekasztal-megbeszélés résztvevői